

ЧЕСТИТА БАБА МАРТА!
ЧЕСТИТА ПРОЛЕТ!

Куряж

Списание за социални права и интеграция • Година XXVII • Брой 3 • март • 2018 г. • Цена 0.50 лв

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

ПОКЛОН!

СРЕЩА С Д-Р БЕРНАРД БУСУТИЛ -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
ЗА ЗАЩИТА НА ХОРАТА
С УВРЕЖДЕНИЯ В МАЛТА

ГОСТУВАТ НИ
РОСИЦА ТОМОВА И
СТЕФАН СТОЙЧЕВ

АРТ-СЕДЯНКА

Акцент

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

3 - 26

ГОСТЪТ ОТ МАЛТА

4 - 7

ДОБРИТЕ ВЕСТИ ИДВАТ С КУРАЖ

8 - 15

Дописки от Кубрат, Търговище, Опака, Исперих,
Свищов, Долна баня, Разград, Пазарджик

СПРАВОЧНИК

16 - 26

АРТ-СЕДЯНКА

32 - 37

Любопитно

38 - 39

Паметта на България

40

ПРАЗНИЦИ ПРЕЗ МАРТ

8 - ДЕН НА ЖЕНАТА

25 - БЛАГОВЕЩЕНИЕ

31 - ЛАЗАРОВДЕН

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

140 ГОДИНИ ОТ РУСКО-ТУРСКАТА ВОЙНА (1877-1878 г.)

За мястото и значението на Руско-турската война от 1877-1878 г. в българската история се говори вече 140 години. Мит ли е, че България дължи свободата си единствено на тази военна кампания? Дали войната не е закономерен резултат от процес, започнал много по-рано?

Събития от първите три десетилетия на втората половина на 19 век свидетелстват за подем на българското общество в стремежа му да извоюва своята независимост.

На първо място това е създаването на общобългарска революционна организация от Васил Левски и неговите съратници, чиято стратегическа цел е възстановяването на българската държавност.

Великденската акция от 3 април 1860 година пък е опит международната общност да признае българския народ като самостоятелна етническа общност.

Подобна е задачата и на фермана за Българската екзархия от 1870 г. - българският народ да получи международно признание като самостоятелен етнос и да бъде очертана етническата му територия.

Априлското въстание от 1876 г. без съмнение е най-драматичното събитие в историята на национално-освободителното ни движение и категорично демонстрира българската решимост за възстановяване на държавната независимост. Следва конференцията на посланиците на Великите сили в Цариград в края на 1876 и началото на 1877 г. Обсъждат се различни аспекти на Източната криза и се търсят взаимно приемливи решения. Единодушно се приема да бъдат създадени две автономни български държави - Източна България с център Търново и Западна - с център София. През март 1877 г. в документ, известен като Лондонския протокол, Великите сили припомнят на Османската империя договореното и я приканват да го реализира. Тя обаче отказва. Така към поредицата от събития, които очертават ескалацията в търсенето

Следва на стр. 26

ГОСТЪТ ОТ МАЛТА

Д-Р БЕРНАРД БУСУТИЛ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ В МАЛТА, ЗАЕДНО С ПРЕЗИДЕНТА НА МАЛТА ПОСЕТИХА БЪЛГАРИЯ ПО ПОКАНА НА НАШИЯ ПРЕЗИДЕНТ РУМЕН РАДЕВ

**Д-Р БУСУТИЛ
СЕ СРЕЩНА И С
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА СЪЮЗА НА
ИНВАЛИДИТЕ В
БЪЛГАРИЯ Г-Н
КРАСИМИР КОЦЕВ**

**Те обмениха информация
по редица проблеми.
Ето какво сподели
д-р Бусутил:**

“Ситуацията в Малта до 1960 г. беше много различна. Всички ругаеха инвалидите. Те бяха унижавани и даже, ако тези, които имаха съсед инвалид, се срамуваха от това. Но през 1965 г. ,така наречените духовници откриха специален институт за проблемите на хората с увреждания. Ден след ден този институт се развиваше и сега имат различни филиали. През 1969 г. правителството издаде закон, според който, ако имаш бизнес, в него поне 2% от хората там трябва да са хора с увреждания. Но никой не спазваше този закон. В нашата страна най-напред се разрешиха пенсии за слепите хора, а след време и другите можаха да вземат инвалидна пенсия. Сега хората с увреждания са около 19 хиляди. Започнаха да се отварят и училища за слепи, за глухи. По това време се събраха родителите на децата с увреждания и поставиха остро проблема пред правителството да създаде Комисия за хората с увреждания. Оттогава и аз съм там. Всъщност това е омбудсманът у нас. След това стана Комисия за защита и грижи за хората с увреждания. Но председателят ѝ беше избран за Председател на Народното събрание, после стана Министър – председател. В Малта има две партии и двете правят всичко възможно, за да ни помагат. От 2002 г. тази наша Комисия, в която има специалности, стана независима. Избира се, но е независима и прави всичко възможно да подпомага хората с увреждания.

С гордост казвам, че през 2016 г. по-голямата част от нашите ►

- предложения залегнаха в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. И през 2012 г. Малта я ратифицира.

Преди 2000 г. инвалид не можеше да строи къща, офис или магазин. Защото често зад тях стояха хора с други интереси. Ние се преборихме и сега нашата Комисия получава исканията на хората с увреждания,

а ние настояваме пред правителството да ги подпомогне финансово, за да завършат своите обекти. Но и до този момент имаме проблеми...

Ние сме нещо като омбудсмани в Малта. Разбира се, омбудсманът може да препоръча нещо, но не може да ни задължи. Всъщност, ние понякога имаме пълномощия по-големи от тези на омбудсмана. Ето пример: имаше едно футболно игрище, искаха да го разширят и една част от територията му да се предаде на нас. В това време там направиха жилища и във всяко поставиха джакузи – за да станат по-скъпи, естествено! Но на инвалидите не им трябва джакузи и аз поставих въпроса в съда – все още чакаме какво ще бъде решението.

Защо ви занимавам с тези въпроси? Защото, за да направим нещо добро за хората с увреждания, веднага се появяват други интереси. Проблем е да се задоволят исканията на 80-те организации на хора с увреждания в Малта, които се конкурират, за да имат облаги...

Ние сме единствената страна, в която със закон е забранено прекъсването на бременност и развод. От една година уж разрешиха разводите... Но пред мен хора с увреждания споделят случаи, които стават все по-жестоки, затова предложих да се създаде Съвет за разрешаване на такива проблеми на хора с увреждания. И членовете на Съвета да са хора с увреждания. Нешето общество трудно осъзнава, че инвалидите също имат права...

Завършил съм университет, владее 4 езика, не съм инвалидизиран. Постът, който заемам, е уморителен, но аз съм щастлив с моята работа. Комисията, която оглавявам, не може да вземе решение, ако аз не кажа да! Неотдавна хората с увреждания направиха парламент, в който обсъждат различни проблеми и ги поставят на Комисията чрез мен. А Комисията за защита на хората с увреждания ги предлага на правителството.

А проблеми има, например младите хора, които са инвалидизирани, не искат да стават членове и в нашите организации възрастните са повече. Пък и младите считат, че ако ръководството е от възрастни, няма да е в крак с тенденциите в живота им...

В Малта има и такъв проблем: някои хора с увреждания ги назначават да работят някъде, но всъщност си стоят вкъщи, а правителството дава пари на собственика на предприятията, ако 2 процента от наетите са ►

ГОСТЪТ ОТ МАЛТА

инвалиди. И печелят и двете страни - единият стои въщи и не работи, но взема пари, работодателят също взема пари. Затова предложих да ги контролират на всеки пет години. А за да дадем възможност на хората с увреждания да работят, правителството осигурява гледането на децата им безплатно. Ние сме на второ място в Европа по ниския брой на безработицата.

В Малта има регистрирани 19 000 инвалидизирани граждани от 400 000 население - това са 4,5 - 5 на сто. При нас в УС задължително половината са хора с увреждания, има двама души от правителството, двама интелектуалци, двама от опозицията, или общо 18 души са в независимата Комисия, назначавана от Министър-председателя на правителството.

Финансирането е от правителството през държавния бюджет. В правителството за нас отговаря Министерството на младежта. Но ние получаваме средства и от Малтийския орден - 200 000 евро. А нашите членове, които са регистрирани, не плащат членски внос.

Доклад до ООН за изпълнението на чл. 33 от Конвенцията за правата на хората с увреждания се подготвя от Комисията, която защитава чл. 33, но и нашата Комисия прави доклад. И двата доклада се изпращат. Аз съм независим. Аз вземам парите от правителството, за да защитавам моята независимост от него. Наскорпо поставиха въпроса пред кого да бъдем отговорни. В Малта ще има Национален институт за правата на хората.

Ние не казваме на правителството какви пари вземаме от рицарите, но правим отчет. Аз съм този, към който се обръща правителството или зам. министърът, когато имат въпроси. Ние получаваме много пари и сме силни. И сме платени високо.

Нашата Комисия защитава хората с увреждания от дискриминация, те идват при нас за защита - чрез MBP и зам. министъра. Организирант се и курсове за обучение на различни институции, включително и полицията, как трябва да се държат с хората с увреждания.

В Малта нямаме домове за деца и възрастни с увреждания, защото това би било сегрегация. Ние се стараем да ги интегрираме в обществото. Пък и в Малта хората са много привързани към семейството. И ако имат човек с увреждания, не се съгласяват да го пращат в домове. Правителството реши да направи блокове, в които да живеят тези семейства. ■

ИНТЕРЕСНИ ФАКТИ ЗА МАЛТА

Република Малта е всъщност група от седем острова. Най-голям е остров Малта, последван от Гозо. А между Малта и Гозо е един малък остров, наречен Комино. Другите четири малтийски острови са необитаеми.

По-голямата част от населението на Малта живее в столицата на страната Валета. Населението на Малта, включително и на Гозо и на Комино, е малко над 445 хиляди, а според последни данни във Валета и околностите на града живеят около 394 000.

В Мдина, старата столица на Малта, са забранени колите. Привилегията да ползва автомобили има само малка част от местното население, коли има на Бърза помощ, пожарна, или при специални поводи - като сватби и погребения. По тази причина и градът е известен още с прозвището „мълчаливият град“.

Малта има два официални езика: малтийски и английски, като почти 90% от населението говори английски. Говорят също и италиански.

Традиция още от времето на финикийците е лодките да са изрисувани с ярки цветове и по чифт очи от двете страни на лодката - очите на Озирис, които защитават рибарите от злите морски духове.

Остров Филфла е един от четирите необитаеми острова. Той се намира на около 5 км южно от остров Малта и е не само безлюден, но и със забрана за посещение и риболов в радиус от 2 км около него. През 1980 година е обявен за птичи резерват. Единствената сграда на острова е била параклис, построена през 1343 година, която бива напълно разрушена по време на земетресението от 1856 година. При това земетресение потъва и голяма част от острова.

Обединеното кралство награждава Малта с Георгиевски кръст за храброст през 1942 година като признание за смелостта на страната, показана по време на тежката атака от италианските и немските бомбардировачи.

Малта се отделя от Великобритания и става независима на 21 септември 1964 година, но запазва на своето знаме изображението на Георгиевския кръст в горния ляв ъгъл.

В Малта ще откриете и древни Мегалитни храмове. Те са едни от най-древните праисторически сгради в света, като някои от тях датират от 3600 г. пр.н.е., или това означава, че са строени преди повече от 5000 години. Това ги прави по-стари от пирамидите в Египет, от Великата китайска стена и Стоунхендж в Англия. ■

ЗА ДЕЛНИКА И ПРАЗНИКА В НАШИЯ ЖИВОТ

Светломир КИРОВ

КУБРАТ

... От януари 2018 г. стартира изпълнението на споразумение между Агенцията за социално подпомагане и община Кубрат за целево осигуряване на социалната услуга в домашна среда - "Личен асистент", "Социален асистент" и "Домашен помощник". Тя е предназначена за хора с увреждания или лица над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване. Финансирането е 21 090 лева месечно или общо 253 080 лева за периода до 31.12.2018 г.

Към настоящия момент са назначени 52-ма лични асистенти, които обгрижват 60 потребители от община Кубрат. Осигури се предоставяне на социални услуги в домашна среда на потребителите по проект „Подкрепа за независим живот“.

След анализ на усвояения финансов ресурс и при наличие на бюджетни възможности ще се назначат допълнително лични асистенти.

... На среща с хора с увреждания в Кубрат бе общинският съветник от местния парламент Красимир Димитров. На нея той получи благодарствено писмо за личен принос и съдействие към хората с увреждания от общината.

Писмото му бе връчено лично от председателя на РО на СИБ - Разград Радослав Няголов.

В писмото се казва: „С вашата доброта направихте света ни по-добър. Подарихте ни радост, вяра и надежда.“ От своя страна Димитров обеща, че ще продължи да помага и занапред. Той сподели, че ще дари за клуба нов модерен апарат за измерване на кръвно налягане.

Като основен проблем присъстващите изтъкнаха нуждата от ремонт на помещението, в което се помещава клубът. Обсъдени бяха и проблемите в общината и най-вече - беззастованствените животни.

Общинският съветник Красимир Димитров присъства по-късно

и на празника Трифон Зарезан и подари обещаения апарат за мере не на кръвно налягане. А за Цар на виното бе избран председателят на РО ва СИБ - Разград и председател на ОО на СИБ в Кубрат Радослав Няголов. Фолклорни песни за виното и любовта изпълни 87-годишната Петкана Георгиева.

... От 30.08.2017 г. в Кубрат се изпълнява проектът "Социално включване и достъп до заетост в община Кубрат". Той е по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейския

съюз чрез Европейския социален фонд. Безвъзмездната финансова помощ е 100 % в размер на 390 791,00 лева. От тях 332 172,36 лева /85 %/ са от ЕСФ, а 58 618,64 лева /15 %/ са от Националното финансиране. Проектът е насочен към икономически неактивните лица, които не са в трудова заетост и не са регистрирани в Дирекция

"Бюро по труда", като търсещи работа. По този повод в Кубрат се състоя информационна среща. Присъстваха заместник-кметът и ръководителят на проекта Женифер Пойраз, партньорите по проекта от "Евро проконсулт Русе" ЕООД и от "МБАЛ - Кубрат" ЕООД, представители на социални институции, хора с увреждания и възрастни в риск.

Основните цели на проекта, дейностите, които ще се изпълняват и очакваните резултати от реализацията им бяха представени от Диана Бачийска - консултант по Европейски проекти от "Евро проконсулт Русе" ЕООД. Имаше въпроси, на които бе отговорено и индивидуални срещи с всеки един от присъстващите.

ТЪРГОВИЩЕ

Екатерина ХРИСТОВА

„Мечтите имат крила“ - Благотворителни инициативи за децата в ЦСОП – Търговище организират в града родители на деца с увреждания и техни съмишленици. Набират се средства за изграждане на рехабилитационна зала, за закупуване на инвалидни колички и специализиран микробус. Това е необходимо в Центъра за специална образователна подкрепа в Търговище, в който се обучават близо 90 деца.

Повече от 70 000 лв. е общата сума, от която се нуждаят в ЦСОП – Търговище. „Изключително важно е да бъде изградена рехабилитационна зала в Центъра, за да могат децата и учениците да получават така необходимата им рехабилитация и лечебно-двигателна терапия, свързана с раздвижване и развитие на опорно-двигателния апарат“ – обяснява Младен Неделчев, един от инициаторите на кампанията, която преминава под надслов „Мечтите имат крила“. Голяма е и потребността от закупуване на инвалидни колички за децата с церебрална парализа, а и с други заболявания, трябва да бъде изградена и платформа за тях. За нуждите на Центъра трябва да бъде закупен и специализиран микробус, за да се осигури достъпът на всяко дете до учебните зали, ателиета, столовата и залите за отдих към ЦСОП.

Организаторите на акцията вече са поставили дарителски кутии в редица магазини в града. Подготвят и благотворителен концерт, с участието на обичания от поколения естраден изпълнител Орлин Горанов. Той ще бъде на 14 април в Драматичния театър в града, като билетите са вече в продажба. В него ще се включат и местни таланти – музикална школа „New Voices“, с ръководител Десислава Станкова и фолклорна формация „Търговище“, с ръководител Орфета Харланова. ■

ОПАКА

В Опака назначиха лични и социални асистенти на хора в нужда. Това съобщи секретарят на местната администрация Галя Кулева. „С постановление на Министерския съвет ни бяха отпуснати средства за осигуряване на устойчивост на проект „Независим живот“, по който Общината работи от януари 2016 г.“, обясни г-жа Кулева. От 8 февруари тази година са под-

писани договорите с 20 социални и още 30 лични асистенти, които ще се грижат за общо 55 души, предимно хора с увреждания. За тях възможността да получават грижи в домашна среда е изключително наложителна, коментира Мюрвет Ахмедова, която е част от ръководния екип по вече приключили проект.

Припомняме, че за периода от януари 2016 до 31 декември ►

► 2017 г. Община Опака получи безвъзмездна финансова помощ в размер на близо половин милион лева за осигуряване на асистенти на нуждаещи се от грижи местни жители. Бے създаден и Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността, който към момента не функционира.

Сега, след като Общината

подписа споразумение с Агенцията за социално подпомагане, личните и социалните асистенти отново са назначени на работа и ще полагат необходимите грижи в домашна среда в срок до 31 декември 2018 г. Потребители на услугата са както хора от града, така и от селата на общината. А за реализирането на дейността са осигурени 238 271 лв. ■

ИСПЕРИХ

Ангел НИКОЛОВ

В Клуба на инвалидите „Вяра“ в Исперих се събраха членовете на клуба, за да отбележат по подобаващ начин 81-та годишнина на Керанка Стефанова Булова. На честването присъстваха двете ѝ дъщери, сина ѝ, зетят, двете внучки и двете правнучки. Тържеството уважи и кръстникът на клуба Виолета Тодорова. Тук бяха и кметицата на с. Богданци Емине Хамид и кметският наместник на с. Кара Михал Зайде Кюпчю.

През жизнения си път Керанка е работила като готвачка в дом „Лудогорие“ и завод „Добруджа“. Била е и счетоводител, и касиер и лаборантка. И на тази възраст продължава да бъде енергична и контактна. Това го показва на танците и хората, в които се включиха голяма част от присъстващите.

Тодор Денев от клуб „Вяра“ поздрави рожденичката и прочете свои стихотворения, които ѝ е посветил. Пожела ѝ да бъде здрава, щастлива и все така обичана от близките си хора. Тя получи много цветя и подаръци от клуба и от роднините. Подарък ѝ поднесе и кръстникът на клуб „Вяра“ Виолета Тодорова. И както подобава Керанка духна свещичките на тортата, която всички опитаха. Тя благодари за топлите поздравления и се снима с близките си за спомен. ■

СВИЦОВ

Животът на хората с увреждания в клуба на СИБ в Свищов е разнообразен. Честваме по традиция 3 декември, Деня на родилната помощ, рождени и именни дни, национални празници. Председателката на клуба Екатерина Радулова винаги отправя топли думи за поздрав и уважение към хората с лични поводи за празнуване. С разнообразни мероприятия беше чествана и 140-та годишнина от освобождението на Свищов от турско иго, 170 години от рождението на Христо Ботев, поклонихме се и пред паметта

на Апостола.

В празниците ни се изявяват талантливите Маргарита Атанасова, Лилия Борисова, Руска Иванова, Мария Кръстева, Стефка Иванова, Блага Младенова, Илия Василев, Тонка Христова и други. За реда и атмосферата в клуба има заслуга и Любовка Иванова.

Екскурзиите до исторически местности в страната ни засищат любопитството ни, но и убеждението, че България е красива страна.

Уверени сме, че и в бъдеще ще има интересни изяви в нашия клуб и с това да привлечем нови членове. ■

Любомир КУЗЕВ

ДОЛНА БАНЯ

Традиционният празник на виното и любовта отново събра в клуба на Сдружението на хората с увреждания "Венетица" своите членове. Председателката инж. Светла Стоименова, след като припомни за насъбралите се тази седмица не един, не два, ами цели четири празника, а именно Свети Трифон Зарезан по старому, Празникът на любовта - Свети Валентин, Седмичата на искането на Прошка - Сирни Заговезни и най-вече Успението на Свети Кирил Славянобългарски и създадената от него и брат му Методий азбука, на която всички пишем днес, тя по-

здрави присъстващите и поиска прошка. Празникът по традиция продължи със символичното зарязване на долнобанските лозя, направено от главния майстор инж. Георги Иванов, който след това поля лозовите пръчки от своето домашно вино с пожелание за здраве и берекет през новата стопанска година.

Последва традиционната де- ▶

► густация на донесените 15 вида вина, а след нея председателят на журито инж. Георги Иванов връчи наградите на победителите в трите категории. При червените вина първи стана майстор - любителят на домашно вино Ангел Кьосев, следван от Мария Кьосева и Василка Дамянова. За бяло вино приза спечели отново Мария Кьосева, а за розето - Елена Кошева.

Специални награди и грамоти получиха най-добрите тазгодишни винари от рилския град, а останалите участници получиха съответно грамоти - Веска Фърчова, Василка Стоичкова, Бойка Черешова,

Василка Дамянова, Адриана Благоева, Йорданка Джамбазова, Лиляна Янкулова, Недялка Проданова и Милена Танчева.

Със свои карикатури за празника се изяви отново тематично Димитрия Янинска, поетесата Лиляна Иванчева пък рецитира свое стихотворение, а за празничната трапеза с вкусни баници и питки се представиха Даниела Тодорова и Иванка Николова.

Празничният следобед завърши с традиционна почерпка и наздравници, след което всички си попиях долнобански песни и за финал завъртяха и хоро. ■

РАЗГРАД

Елена ЕНЕВА

80-годишен юбилей на Анка Величкова се събраха да отпразнуват три клуба от Разград. Като добър и отзивчив човек, Анка печели много приятели, с които сподели големия празник. Китка от песни, поздравителни адреси, цветя, подаръци ѝ поднесоха Ветераните - туристи „Златна есен“, от клуба на пенсионерите „Лудогорие“ и клуба на СИБ „Детелина“ -

Разград. На празника присъстваха Любка Стоянова – председател на федерацията на жените, Иванка Добрева – председател на регионалната организация на пенсионерите и много приятели.

Честит 80-ти рожден ден, Анка! Желая ти безметежно плаване в морето на живота! А ако все пак те застигнат житейски бури, нека те не оставят отломки в сърцето ти, а те направят по-мъдра и по-силна отвсякога. Бъди здрава и усмихната! ■

Нена БИВОЛАРСКА

За пръв път хората с увреждания от пазарджишкото сдружение „Хефест“ подредиха не една, а три изложби-базари в града, събщи председателката Пенка Кацарска. Най-голямата експозиция може да се види в Регионалната библиотека „Никола Фурнаджиев“, втората е във фойето на община Пазарджик, а третата - в една от книжарниците в областния град. И на трите места се предлагат идентични неща - сувенири, картички и мартеници.

Експонатите са плод на дългогодишния труд на хората от ателие „Хефест“. Постъпленията от продажбите издържат цялата фондация, която не ползва никакво външно финансиране. С приходите се купуват материали за сувени-

ните и ръчните изработки за следващия празник. Уникалните и изключително красиви картички са добре известни в града и за по-големите празници много институции купуват и подаряват от тях. Мартениците също се открояват с красотата и оригиналност.

«На изложбите ни посетителите ще видят от сърчица на цена от 50 стотинки до голяма Баба Марта, която струва 16 лева. Има цветя, минзухарчета, кокичета, маргаритки, букети, традиционните пискюли, изобищо богата колекция от ръчно изработени сувенири. Трите изложби са за три празника - Свети Валентин, Баба Марта и 8 март, като за всеки има по нещо и може да се намери за подарък, разказа още Пенка Кацарска. ■

Цанка ОДАЖИЙСКА

Събрани в салона на ОО на СИБ в Габрово хората от организацията тържествено отпразнуваха 145-та годишнина от гибелта на всенародния любимец, борецът за свобода на народ и Отечество Васил Левски.

Координаторката Кристина

ДОЛНА БАНЯ

145-та годишнина от гибелта на Васил Левски отбелязаха на поредната си сбирка на дневната седянка членовете на Сдружението на хората с увреждания "Венетица" в Долна баня. За случая на една от масите в клуба бе подреден траурен кът за Апостола. За живота и делото на Васил Левски и най-вече за неизвестни случки и факти от неговата народополезна дейност говори председателката инж. Светла Стоименова, като разли-

ГАБРОВО

Кулева прочете материал за живота и делото на Дякона. Лалка Колева прочете собственото си стихотворение „Левски“. Последва разговор за живота и дейността на народния герой.

След това група сръчни дами продължиха с изработване на мартеници, с които ще зарадват своите приятели по съдба от Дома за хора с увреждания в Габрово. Материалите бяха предоставени от Кристина Кулева и Милена Петкова. Всяка година заедно с градската организация на БЧК и други неправителствени организации те поднасят на хората от дома сладкиши, мартенички и участват в тяхното празненство. ■

Любомир КУЗЕВ

сти и прочете страници от книгата на Росен Янков "Предателите на Левски и безсмъртието на поп Кръстьо". За Апостола на Свободата говори на присъстващите на седянката и бившата учителка по история в Професионалната гимназия "Христо Ботев" Соня Костова, която разказа и за своята среща и разговор с британската историчка и писателка Мерсия Макдермот, която също писа преди години за големия българин. ■

ПРАВОТО НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ ДА ЖИВЕЯТ НЕЗАВИСИМО И ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ ПЪЛНОЦЕННО В ОБЩНОСТТА

Поети задължения за деинституционализация,
финансиране и резултати -
къде сме сега и къде трябва да стигнем?

Конвенцията на Организацията на обединените нации (КПХУ) за правата на хората с увреждания дефинира правото на всички хора с увреждания да живеят независимо и да бъдат включени пълноценно в общността. Деинституционализацията и процесът на преход от институционална грижа към подкрепа в общността са съществени елементи от прилагането на това право.

За да проучи как се реализира правото на независим живот в Европейския съюз, през 2014 г. Агенцията на ЕС за основните права (FRA) стартира многогодишен изследователски проект, съставен от три взаимносвързани дейности:

- идентифициране на видовете институции и услуги в общността за хора с увреждания в 28-те държави - членки на ЕС;
- разработване и прилагане на индикатори за спазване на човешките права, които да подпомогнат оценката на прогреса при реализирането на това право;
- провеждане на теренно изследване в пет държави - членки на ЕС - България, Ирландия, Италия, Словакия и Финландия - с цел да се разберат по-добре факторите, които помагат и пречат на деинституционализацията.

По този повод бе проведена среща и в България – в София - на 2 февруари. Дискусията започна от резултатите и препоръките в докладите на ФРА, публикувани през октомври 2017 г.:

- за плановете и задълженията по деинституционализация;
- за финансирането и въздействието, което те оказват върху хората с увреждания.

Участниците бяха поканени да помислят за резултатите, представени в докладите и да споделят по какъв начин могат да бъдат решени някои от описаните в тях предизвикателства, за да се стане деинституционализацията реалност в България.

На срещата присъстваха политици от национално и местно ниво, доставчици на услуги, представители на национални орга- ►

- ни за човешките права, организации на гражданското общество, хора с увреждания и представители на академичните среди. Определени бяха и ключови мерки за реализирането на деинституционализацията в България и отговорните участници за нейното изпълнение.

Срещата бе открита от Невена Пенева от Агенцията на ЕС за основните права (FRA). Слово прие зам. министърът на труда и социалната политика Росица Димитрова.

Представени бяха трите доклада на FRA за поетите задължения за деинституционализация, за финансирането на процеса и въздействието, което това оказва върху хората с увреждания.

Въпроси и отговори по темата с модератор Димитър Марков от Център за изследване на демокрацията имаше от участниците в дискусияния панел Теодора Любенова, държавен експерт в дирекция „Социално включване“ към МТСП, Антония Тодорова, началник на отдел „Здравеопазване и социални дейности в община Стара Загора, Калина Стойкова, Управител на

комплекс за възрастни с психични разстройства, Глобална инициатива в психиатрията – София, Хюсеин Исмаил - от отдел „Права на хората с увреждания и дискриминация“ към Омбудсмана на България, Митко Николов от Център за независим живот. Имаше и три групи дискусии в работни групи по ключовите елементи от деинституционализацията – поети задължения и структури, финансиране и бюджет, резултати за хората с увреждания, а именно: какво е нужно да се направи в този сектор, за да стане процесът реалност е кой е отговорен за тези дейности.

Срещата бе закрыта с кратко слово от Невена Пенева.

Резултатите, които се очакват от този дебат, са да се определят основните предизвикателства, свързани с поетите задължения, финансирането и резултатите от деинституционализацията, да се определят ключови мерки за реализирането на деинституционализацията в България и отговорните участници за нейното изпълнение.

**Зам.-министър
Росица Димитрова:**

ВЕСТИ ОТ МТСП

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВАТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ Е ЕДИН ОТ ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

Гарантиране правата на хората с увреждания е един от основните приоритети на правителството и на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз. Това заяви заместник-министърът на труда и социалната политика Росица Димитрова по време на церемонията по награждаване „Да оценим опита на хората с деменция“, иницирирана от европейски фондации. Събитието е част от Календара на събитията по време на Българското председателство на Съвета на ЕС. Димитрова припомни, че Българското председателство се стреми към постигане на значителен напредък по Европейския акт за достъпност и по осигуряването на равни права за лицата с увреждания.

През 2018 г. със средства от държавния бюджет общините ще продължат предоставянето на социалните услуги в домашна среда на услугите „личен асистент“, „социален асистент“ и „домашен помощник“. Ресурсът е в размер на 68 млн.лв., като с него ще бъде осигурена подкрепа за над 26 000 лица с увреждания и възрастни хора, в това число и хора с различни форми на деменция, уточни Росица Димитрова. От 2019 г. е предвидено посочените услуги да се предоставят изцяло със средства от държавния бюджет като делегирани от държавата дейности, допълни тя.

Изключително важно е да се развиват услуги за дългосрочна грижа, които да подкрепят възрастните хора и хората с увреждания да живеят в домашна среда и същевременно да са самостоятелни, заяви зам.-министърът. Това са основните акценти в Националната стратегия за дългосрочна грижа. Според Плана за изпълнение на Националната стратегия е предвидено изграждането на 100 нови социални услуги за над 2000 потребители, от които 6 дневни центрове за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства, 16 дневни центрове за лица с увреждания, включително с тежки множествени увреждания, 10 центрове за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични разстройства и за лица с умствена изостаналост, 68 центрове за грижа за хора с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа.

ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ трябва да започнем от подобряването на образованието и квалификацията на работещите в тях. Създадената широка мрежа от социални услуги трябва да се използва за практическото обучение на бъдещите специалисти в областта. Това каза заместник-министърът на труда и социалната политика Росица Димитрова, която

участва в кръгла маса във велико Търново на тема: „Съвременните предизвикателства пред специалистите в социалната сфера“. Тя подчерта, че основните проблеми в сферата на социалните услуги е текучеството на персонал, наличието на много свободни работни места, липсата на мотивация поради ниските възнаграждения на работещите в сектора.

В дискусията участваха управители на социални заведения, специалисти, преподаватели и студенти, представители на институции и неправителствени организации, работещи в системата на социалното подпомагане и закрилата на децата. Съорганизатор на форума бе Великотърновският университет. Работещите в социалните услуги трябва да усещат непрекъснатата подкрепа, те се нуждаят от обучения според специфичните потребности на потребителите, посочи Димитрова. Тя подчерта, че Министерството на труда и социалната политика усилено подготвя промяна в методиките за предоставяне на социалните услуги. Димитрова обърна внимание, че е много належаща и промяната в стандартите и критериите за качеството на социалните услуги за деца. Стартирахме и подготовката на промени в методиката за длъжностите за персонала в социалните услуги. Изключително важно е да продължим работата по Закона за социалните услуги с активното участие на всички заинтересовани страни, добави тя. Според заместник-министъра приемането на закона ще отвори разговора за реформирането на сектора на социалната система. Димитрова подчерта, че в общините трябва да имат поне по двама експерти, които да са обучени да извършват мониторинг на социалните услуги. Тя призова ръководителите на социалните услуги за постоянен контрол на случващото се в центровете за настаняване от семеен тип. Предстои да стартира проект на Агенцията за социално подпомагане, в рамките на който ще се направят обучения за повишаване на квалификацията на работещите в социалните услуги и служителите в дирекциите „Социално подпомагане“, каза още Димитрова. Тя посочи, че за привличането и задържането на кадрите в системата трябва да се актуализират и подобрят техните възнаграждения. По-късно през деня зам.-министър Росица Димитрова посети два центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания от 3 до 18 години във Велико Търново. Тя беше посрещната с питка и здравец по стар български обичай. Димитрова откри нова спортна зала в социалната услуга. Вълнувам се и съм обнадеедена, че надграждаме започнатото във Велико Търново. Моделът, който показваме, е модел на партньорство и споделена отговорност. Това е успешният модел, каза Димитрова при откриването на спортната зала. ■

Работна група ще изготви промени в Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция

Това съобщи заместник-министърът на труда и социалната политика Росица Димитрова по време на дискуссионен форум на тема „Осиновяването и децата в риск“, в който участваха експерти от Министерството на труда и социалната политика, Агенцията за социално подпомагане, Министерството на правосъдието, представители на Българската асоциация „Осиновени и осиновители“, Акредитирани организации за международно осиновяване и неправителствени организации, работещи по темата.

Подготвят се и промени в програмите за обучение на кандидат-осиновителите, които ще се изработят на базата на допитване сред осиновители и кандидати да осиновят дете.

Зам.-министър Димитрова цитира данни от Регистъра за национално осиновяване към 31.12.2017 г. Броят на осиновените деца през миналата година е 578, като най-голяма е групата на децата от 0 до 3 години – 473. Осиновени са 55 деца на възраст от 3 до 5 години, 45 деца на възраст от 5 до 10 години и 5 деца над 10-годишна възраст. В сравнение с предходната година през 2017 г. са осиновени с 23 деца повече. „Най-желани от кандидат-осиновителите са малките деца от 0 до 3 години, а тази група е най-малка от вписаните в Регистъра за национално осиновяване – 316 деца“, уточни Димитрова. Броят на вписаните за осиновяване деца от 3 до 5 години е 123 деца, от 5 до 10 години – 350 деца и над 10 години – 1338 деца. От общо 2127 вписани за национално осиновяване деца, 1047 са децата с увреждания. Кандидат-осиновителите са 1486. През 2017 г. по процедури за международно осиновяване са осиновени 306 деца.

Зам.-министър Димитрова подчерта, че служителите в отделите „Закрила на детето“ трябва да преминат през компетентно обучение, което да отговаря на актуалните изисквания. Обученията трябва да се проведат от обучителни организации, които имат експертизата за това, допълни тя. Според нея видът на обучението за служителите трябва да се определя от ръководителите на съответната регионална дирекция „Социално подпомагане“ и на конкретната социална услуга. ■

СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКО НАСЛЕДСТВО“**БЪЛГАРИЯ ГРАД БАЛЧИК ПЛ. „21 СЕПТЕМВРИ“ № 5****ТЕЛ.+359 579 7 28 62 МОБ.ТЕЛ. +359 899 655 249****ПОКАНА ЗА УЧАСТИЕ
В IV МЕЖДУНАРОДЕН ФОРУМ
„БЪЛГАРСКО НАСЛЕДСТВО“****от 24 до 26 август 2018 г. в град Балчик на брега на Черно море**

На него ще демонстрирате, **без такса за участие**, автентичен фолклор, литература, занаяти, трудове на учени и краеведи за съхраненото национално наследство – език, традиции, култура. Даваме трибуна и за художниците, които рисуват съхранения бит и обичаи на българите по света. В Балчик предлагаме на най-достъпни цени пълен пансион /нощувка, закуска, обяд и вечеря/, която струва 40.00 лв. на ден на човек или 60 евро на човек за три дни. Транспортът също е за Ваша сметка.

Необходимо е да заявите до 1 май 2018 г. участието си, като посочите брой участници, в кои дни ще пребивавате в Балчик кои дни и какви условия избирате. Всички хотели са на Ваше разположение. На 15 деца – един ръководител пребивава безплатно. На 20 души възрастни участници – един ръководител пребивава безплатно. Това е срокът и за заплащане по банков път или в брой на сумата за пребиваване.

Банка СИБАНК България

BIC BUIB BG SF

IBAN BG 95 BUIB 98881049067900

Сдружение "Българско наследство"

Подробности по настаняването и цялостната организация на форума ще намерите в нашия сайт: www.bgnasledstvo.com

Всички участници ще бъдат удостоени с материални и морални награди. Осигуряваме безплатно посещение на ДКИКЦ „Двореца“ Балчик, Университетската ботаническа градина и музейните обекти на Община Балчик.

ПРОГРАМА

24 август - 9.30 ч. Откриване на изложба, посветена на 140 г. от Освобождението.

10.00 ч. Конференция на тема: „140 г. от Освобождението“

16.00 ч. Конференция на тема: „Етнологията на българите“.

18.00 ч. Официално откриване на Четвъртия международен форум "Българско наследство" на пл. "21 септември" и водосвет. Участниците са задължително с фестивалните си костюми, табела и знаме.

16-18 ч. Репетиции за художествените ансамбли и индивидуални ►

СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКО НАСЛЕДСТВО“

изпълнители – НЧ „П.Хилендарски 1870“ Балчик.

25 август – Фолклорен конкурс

9.00 ч. Откриване на Художествена изложба във фоайето на НЧ „П.Хилендарски 1870“

9.00 – 17.00 ч. Фолклорни изяви с конкурсен характер в НЧ „Паисий Хилендарски 1870“ Балчик. По график.

18.00 ч. Представяне на списание „Форум“, издание на Сдружение „Българско наследство“

26 август

10.30 ч. Литературна конференция

16.00 ч. Концерт за награждаване участниците в III МФ „Българско наследство“.

НЧ „Паисий Хилендарски 1870“ Балчик.

Форумът се провежда под патронажа на д-р Румяна Малчева Ангелова, носител на званието „Общественик на 2013 г.“ – Балчик.

Материалите за участието в конференциите да бъдат до 3 000 знака. Могат да участват учени, критици и краеведи, вещи по темите на отделните конференции. Моля, изпратете предварително Вашия материал за участие, за да се подготви и отпечата в поредното издание на сп. „Форум“.

Може да участвате дистанционно като изпратите Вашите статии на някой от посочените електронни адреси. Материалите ще бъдат включени в общата презентация на форума, ще бъдат прочетени от професионален актьор и ще се отпечата в сп. „Форум“, издание на Сдружение „Българско наследство“. Всичко за модулите на форума, статута, заявките за участие и пр. можете да видите в сайта ни:

www.bgnasledstvo.com

Директор на форума: Маруся Костова 0899 65 52 49

e-mail: bgnasledstvo@abv.bg

Секретар на форума: Росица Шалтева 0898 56 87 89

e-mail: rvchaltevi@mail.bg ■

АКО СТЕ ПРОПУСНАЛИ ДА СЕ АБОНИРАТЕ ЗА СПИСАНИЕ КУРАЖ, КАТАЛОЖЕН НОМЕР 1410

можете да поправите грешката си, като се абонирате за второто тримесечие на 2018 г. или за месеците от април до края на годината във всички пощенски станции **от 1 до 15 март 2018 г.**
Само за третото тримесечие на 2018 г. или за месеците от юли до края на годината **срокът за абониране е от 1 до 15 юни 2018 г.**

Каталожният номер на списанието ще го има в каталозите на Български пощи само през месеците, в които се извършва абонамент.

Полю ПЕЕВ

I. Към 01.01. 2018 г. за страната са установени следните основни величини, от които зависят размерите на социалните плащания:

- линия на бедност – 321 лв.;
- гарантиран минимален доход – 75 лв.;
- минимална пенсия за осигурителен стаж и възраст – 200 лв за периода от 1-ви януари до 30-ти юни ;
- 207.60 лв. за периода от 1-ви юли до 31-ви декември;
- социална пенсия за старост – 125.58 лв.;
- максимална пенсия – 910 лв.;
- увеличение на пенсиите, отпуснати в предходни години, от 1-ви юли с 3.8 %;
- при изчисление на пенсиите за всяка година осигурителен стаж се прави корекция с коефициент 1.169 %;
- очакван среден размер на пенсията – 362.97 лв.

В момента 1.3 работещи внасят пари за пенсията на 1 пенсионер, при благоприятно съотношение 4.00 : 1.00. Пенсионната система у нас се деформира от растящата демографска криза, подхранвана от емиграцията на хора във фертилна възраст (48 % от емигрантите са на възраст между 20 и 39 години). През 2018 г. за пенсии са предвидени 9.5 милиарда лв. при съществуващото ниско равнище на пенсиите.

III. От началото на 2018 г. в

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

социалното осигуряване са в сила следните параметри:

- Увеличава се размерът на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" с един процент;
- Запазва се размерът на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" за лицата по чл. 69 на КСО (МО, МВР и др.);
- Запазват се размерите и съотношенията на осигурителните вноски за останалите фондове на ДОО и на учителския пенсионен фонд на нивата от 2017 г.;
- Запазва се максималният осигурителен доход за всички осигурени лица в размер на 2600 лв.;
- Вноски за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите през 2018 г. не се правят;
- Увеличава се необходимата възраст и осигурителен стаж за придобиване право на пенсия по чл. 68 ал. 1 и ал. 2 от КСО: мъже – 64 г. 1 месец възраст и 38 г. 6 месеца осигурителен стаж; жени – 61 г. 2 месеца възраст и 35 г. 6 месеца стаж.

- Увеличава се с 2 месеца минималната възраст за пенсиониране на работещите в сектор "Отбрана и сигурност", която става 53 г. 2 м.;

- От 01. 01. 2018 г. тежестта на всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула се увеличава от 1.126 на 1.69 или с процент, равен на 50 % от индекса за ръста на потребителските цени и 50 на сто от нарастването на средния

- ▶ осигурителен доход през 2017 г.;
- Пенсиите за трудова дейност се преизчисляват с новата тежест за всяка година осигурителен стаж от 1.169 на сто от 01.07.2018 г.;
- Увеличава се минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст с 3.8 на сто от 01.07.2018 г. от 200.00 лв. на 207.60 лв.;
- Запазва се максималната пенсия от 910 лв. без добавките;
- Лицата, на които до 31.12.2018 г. включително остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им по чл. 68 ал. 1 от КСО и на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст могат еднократно да упражнят правото си на избор за промяна на осигуряването им от УПФ във Фонд "Пенсии"/ Фонд "Пенсии на лицата по чл. 69" на Държавното обществено осигуряване. Това те могат да направят само през 2018 г. - Дава се право на лицата на които е отпусната пенсия за

осигурителен стаж и възраст с начална дата между 15 август 2015 г. и 31. 12. 2017 г., вкл. с намален индивидуален коефициент да поискат преизчисляването им без намаляване на индивидуалния коефициент, като заявят прехвърлянето на средства от индивидуалните си партии в УПФ към Фонд "Пенсии"/ Фонд "Пенсии на лицата по чл. 69" на ДОО. Това право може да се упражни в рамките на 2018 г. Необходимо е да са налице кумулативно следните условия:

- Пенсията е отпусната с начална дата от 15.08. 2015 г. и 31.12. 2017 г. вкл.;

- Пенсията е изчислена с намален индивидуален коефициент.

Заявленията са по образци, които са налични на интернет сайта на НОИ и се подават в подразделенията на НОИ, което изплаща пенсията им.

Анета ДИЛОВСКА

I. На 19.02.2018 г. **СИБ, на основание чл.53 от Правилника за прилагане на ЗИХУ, подписа договор с Агенция за хората с увреждания за целеви финансови средства в размер до 800 000 лева.** Те са предназначени за изплащане на целева помощ за придружител на трудноподвижни лица над 90% трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, нуждаещи се от чужда помощ. Размерът на помощта е до 10 часа годишно в размер на 5 лв. на час и се предоставя на лицата за посещенията им с придружител в държавни, общински, образователни, културни и други институции, здравни и лечебни заведения.

За повече информация и кандидатстване за помощта всички трудноподвижните лица, отговарящи на условията, могат да се обърнат към териториалните структури на Съюза на инвалидите в България. **Получаването на помощта е независимо дали правоимащите членуват в**

► **СИБ, нито е свързано с бъдещо тяхно членство в СИБ.**

На интернет страницата на СИБ <http://www.disability-bg.org> може да намерите актуални образци на необходимите документите за кандидатстване: Молба-декларация и служебна бележка.

II. В ДВ бр. 91 от 14.11.2017 г. е публикуван Закон за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания.

Месечна добавка за социална интеграция на хора с трайни увреждания над 18-годишна възраст ще се отпуска въз основа на подадено заявление-декларация за изготвяне на социална оценка. По този начин част от декларациите се обединяват в една. За получаването на месечна добавка за диетично хранене и лекарствени продукти на лицата с трайни увреждания над 18-годишна възраст със 71 и над 71 на сто намалена работоспособност отпада изискването да представят медицинско удостоверение от общопрактикуващ лекар.

Социалната оценка ще се извършва и по искане на директор на специализирана институция или социална услуга - резидентен тип, в които са настанени деца с увреждания.

Социалната оценка вече няма да включва мотивирано предложение за отпускане на целева помощ за изработване и/или покупка на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия. Назначаването на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия се извършва от органите на медицинската експертиза - ЛКК, ТЕЛК/НЕЛК, а условията и редът за получаване на целевата помощ са уредени в Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания. Измененията влизат в сила от 1 януари 2018 г. ■

ПОКАНА

Уважаеми колеги, Основна организация на СИБ-Разград има удоволствието да ви покани за участие в Трети фестивал на хора с увреждания

„ЕДИН ДЕН В ЛУДОГОРИЕТО“.

Фестивалът ще се проведе на 09 юни /събота/ 2018 г. от 10,00 ч на Ронда в Градския парк на Разград. Мероприятието няма конкурсен характер. Времето за участие ще бъде в рамките на 10-15 минути. Заявяване за участие до 10 май 2018 г. с поименен списък, подпис и печат на организацията на адрес: 7200 гр. Разград, ул. „Хан Кубрат“ №1

Е-адрес: sib_razgrad@abv.bg

***Лица за контакти: Иванка Петкова и Милка Драгнева,
тел. 0898636449, 0979436920***

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

Продължение от стр. 3

на решение за българската независимост, се прибавя и провалът на Цариградската конференция.

Идва ред на военните действия. Според историците първата стъпка на Русия към дипломатическата подготовка на войната е срещата на император Александър II с императора на Хабсбургската империя Франц Йосиф през лятото на 1876 г. В Райхщад - Австро-Унгария, двамата обсъждат положението на Балканите. Подписано е тайно споразумение, в което страните декларират, че ако се стигне до териториални промени или разпадане на Османската империя, няма да има „голяма компактна славянска или друга държава“. Двете империи потвърждават договорката си и в още едно тайно стратегическо споразумение от януари 1877 г., известно като Будапещенска конвенция. Австро-Унгария декларира неутралитета си в предстоящата руско-турска война, а Русия се задължава да не разпростира действията си върху Сърбия, Черна гора, Босна и Херцеговина. Допълнително страните се споразумяват и за териториалните си придобивки от бъдещата военна кампания.

За Руската империя войната с Турция от 1877-1878 г. е пореденопит да сложи край на османското господство в геополитически район, който руската политика приема за зона на свои жизненоважни интереси, в който попадат и Проливите, и малоазиатската част на Турция. На руските териториални стремежи обаче категорично се противопоставят останалите велики европейски сили, което принуждава Русия да действа с малки стъпки за постигане на голямата си цел. Възприета е дългосрочна политика на постепенно омаломощаване на Османската империя чрез военни удари, откъсване на територии, чрез реформи за християнското население в империята и признаване на специални руски интереси от Високата порта в собствените земи.

През 1876 г. обстановката в Османската империя, а и в Европа изобщо, е благоприятна за постигане на основната външнополитическа цел пред руската външна политика – Проливите и турската територия в Мала Азия. След провала на Цариградската конференция Русия до голяма степен е облекчена в дипломатическата подготовка на освободителната

► за България война с Турция от 1877-1878 година. В навечерието на войната Руската империя превъзхожда противника си двукратно в жива сила, неколkokратно в кавалерия и артилерия. Във времето това преимущество се умножава, защото на нейна страна се сражават военни части от Румъния, Черна гора и Сърбия, както и българското опълчение. От друга страна Турция има смазващо предимство и в Черно море, и по Дунав.

На 31 март (12 април) 1877 г. започва формирането на Българското опълчение – армията на бъдещата независима България. Заповедта за създаването му е просто формален акт и е издадена на 17 април (29 април). Първоначално, поради очакванията за слаба боеспособност, командването предвижда опълченците да изпълняват единствено охранителни задачи. Различни фактори обаче убеждават руските военнoначалници да рискуват и да ги включат в сраженията с редовната турска армия на първа линия и то в предния отряд. Сред тях са впечатляващите им постижения по време на обучението, невероятната им издръжливост по време на тежкия преход през Румъния, както и забележителният им устрем в атаките „на нож“.

На 12 април (24 април) 1877 г. император Александър II подписва в Кишинев манифест за обявяване война на Турция. След приключването на стратегическата дислокация руското командване се изправя пред първата си изключително трудна за изпълнение задача – овладяването на Дунав. Османските флотски сили тотално контролират реката по цялата фронтова линия. Въпреки това, до началото юни 1877-а със светкавични атаки далеч по-слабите по бойна мощ руски катери печелят безапелационно битката с турските броненосци на Дунав. Това отказва османското командване да използва активно силите на флота, включително и да атакува единствената комуникация на руската армия в Румъния – двата моста при Свищов.

Настъпва моментът за десант. Той е в Северна Добруджа в ранните часове на 10 юни (22 юни) 1877 г. За два дни руските части достигат линията Черна вода – Кюстенджа, завладяват двата бряга на Долни Дунав и напълно затварят реката за турския флот. Така е ликвидирана всяка опасност да бъде пресечена комуникацията на руските военни части отсам Дунава с главните сили на руската армия в Румъния. От друга страна, руското военно присъствие в Северна Добруджа блокира възможните действия на голямата ►

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

турска военна групировка в четириъгълника Русе – Силистра – Шумен – Варна срещу настъпващите на 15 (27 юни) 1877 г. при Свищов руски сили. Османската армия е принудена да защитава Добруджа, тъй като оттам е най-краткият път за руското настъпление към Цариград.

Още в началото на военните действия всички османски войски са на бойното поле, докато по политически причини и недооценка на турската военна мощ Русия изпраща едва 250 хиляди бойци и офицери. Това позволява на Османската империя в първите месеци на войната на няколко пъти да има съкрушително числено превъзходство, което допълнено с по-доброто снаряжение, по-доброто снабдяване и многочисления и силен флот да нанесе тежки поражения на противника. Грубите стратегически грешки на руската държавна политика и военно командване в началото на войната се компенсират от героизма на руските войници и българските опълченци, невероятната тромавост на османската военна машина и некадърността на командващите османските армии.

В началото на 1878 година действащата руска армия е на 20-км от Цариград. Победата е пълна. Великобритания изпраща в Мраморно море боен флот, който да предотврати превземането на османската столица. Под натиска на Великите сили и след претърпените загуби (66 000 убити и 140 000 ранени) на 19/31 януари Русия сключва с Османската империя Одринското примирие, скоето се прекратяват бойните действия. На 19 февруари/3 март Русия и Османската империя подписват предварителния Санстефански договор. Според него Румъния, Сърбия и Черна гора получават пълна независимост. България се създава като автономно трибутарно княжество. Територии на Османската империя се по-делят между Великите сили.

Съгласно предварителните договорености между Русия и Австро-Унгария, както и между Русия и Великобритания, няколко месеца по-късно Великите сили се събират, за да оформят окончателния договор по време на Берлинския конгрес. Берлинският договор от 1/13 юли 1878 между Великите сили и Османската империя ревизира Санстефанския и в началото на 1879 е потвърден с Цариградския договор между Русия и Османската империя.

СНИМКИ ОТ РУСКО-ТУРСКАТА ВОЙНА 1877-1878 ГОДИНА

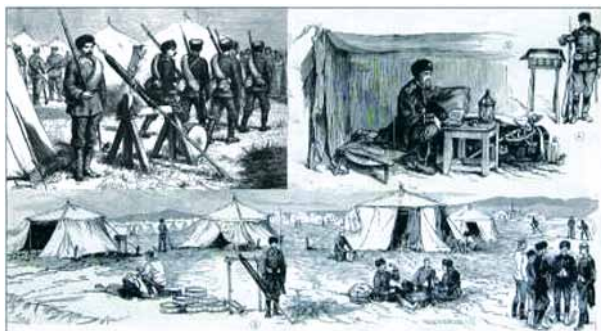

Генерал Тотлебен пред Сан Стефано

**Самарското
знаме**

Генерал Гурко

Подготовка на Българското опълчение

СНИМКИ ОТ РУСКО-ТУРСКАТА ВОЙНА 1877-1878 ГОДИНА

Войници и офицери пред лагера в Яръм Бургас - Турция

**Знаменосци и барабанчици
от руската армия**

Гвардейци пехотинци пред Яръм Бургас - Турция

Румънски войници

Участници в Цариградската конференция

ГОСТУВА НИ РОСИЦА ТОМОВА

ПРОЛЕТЕН ДЪЖД

Усмивката на пролетния ден
прогони зимата далече
и аз видях земята покрай мен
как зимната си дреха разсъблече.

И ето, в тези първи часове
животът бодър се събуди
и из поляни, хълми, лесове
запахна птици, пъргави и луди.

А след пробудата на шир и дълж,
прелял в гърдите ни наслада,
очакваният ведър, пеещ дъжд
на бистри капки весело запада.

Мой първи дъжд, дошъл с безброй мечти
във този свят чудесен.
Ти гнилото измий и изчисти
от зимата останалата плесен.

След теб тогава в грейна ли лъчи
небето нека засине
и радост по лицата да кълни,

ЗОРА ВЪЛШЕБНА

Мятат златна прежда
слънчеви лъчи,
облак се оглежда
в изворни очи.
Мащерка омайва
с дъх на свеж живот
и дъга извива
птичи хоровод.
Кака трепти зората -
губер от любов!
И лети душата
с порив чист и нов.

**“ВИДИМОТО Е САМО ЗНАК,
НЕВИДИМОТО -
ВСИЧКО ОСТАНАЛО”**

Стихосбирка, издадена през
2011 г. в Пловдив

► ПРИКАЗКА ЗА ВЕТРОВЕТЕ

На какво миришат ветровете?
Те кръстосват вредом по света,
люшкат в шепите си цветовете –
затова миришат на цветя.

А какво си шепнат ветровете?
Спят деца във всеки мирен дом -
и затуй така край домовете
ветровете бродят шепнешком.

А къде отиват ветровете?
Те умеят да летят добре,
платноходки спят край бреговете –
затова отиват на море.

Имат ли си къща ветровете?
Те живеят в Стара планина,
в чуден, построен от вековете
ветров град, наречен Тишина.

Със кого играят ветровете?
За висока весела ела
те завързват облаците лете
и така си правят хвърчила.

А какво работят ветровете?
Дъжд разнасят, улици метат.
Песните си вий им подарете –
те земята с тях ще огласят.

ПРАЗНИК

На мама за юбилея

Ако не стигнат всичките цветя
на твоя хубав ден от слънце ярък,
ще нарисувам нови през нощта -
да бъдат твоя нов подарък.

Ако не стигат думите добри,
изречени за твоя празник светъл,
ще викна от високите гори
аз думите добри на ветровете.

Ако не стигнат песните сами
за тебе само пяти, недопяти,
ще моля аз далечните земи
за тебе да изпеят най-добрата!

Ако усмивките не стигнат днес
за твоя празник радостен да греят,
на слънцето ще пратя нова вест –
за тебе само днеска да се смее.

А ако нямам друго в тоя час
да донеса на твоя празник ярък,
при тебе ще остана просто аз -
най-хубавият на света подарък.

ВЯРА, НАДЕЖДА, ЛЮБОВ

Какво му трябва на човек?
Труден за изкачване връх,
непремината още пътека,
по която да мине пръв.

Трябва му вяра и Бог - вдъхновител,
истинска вяра и истински Бог
и за да бъде до край победител,
трябва му чест и залог.

Надежда - преди да потегли нагоре,
истинска трайна любов,
покорил своя връх непокорен,
трябва му жажда за нов.

УСВОЕН УРОК

Приятелю, годините минават
и ние с тях вървим за беда,
изпитвайки съмнения и сладост,
докоснали се тайно до греха.

Натрупали от дните си умора,
нагърбени с товара им жесток,
оставаме си пак онези хора
от младостта, но с усвоен урок:

Че в този свят е преходен животът,
че има и начало, и финал,
че с хъс понесъл кръста към Голгота
Човекът крачи пътя сам избрал.

Как в него ще вървим е много просто!
С отчаяно наведена глава,
или, приел урока, съдбоносно
със мъдрост ще бележи зрелостта.

Приятелю, годините минават,
но нека в тях открием радостта,
щом дните отредени въплъщават
приятелство, любов и доброта.

ШИПКА

На Шипченски връх е спокойно сега
и пълно е с гордите птици.
Вдовиците тук не минават с цветя,
далече са тези вдовшици.

С разкъсан корем тихо пада Иван
и кървава рана през зъби,
безумният поглед ... и пада Огнян...
Могилите никнат кат гъби!

И Плевен се давел във общата кръв,
и стенел със сетни сили...
Защо ще прерязваме пъпната връв,
пронизала наште могили?

А може би грешка направихте, вий,
с тези хиляди ваши войници,
че с костите, що оставихте тук,
белязахте тези граници.

Години, години, столетия даже
ще литнат и те като ято,
но кости и кръв, и земя, и съдби -
има и това не е свято?

Общ хляб, обща мъка и общата пръст,
там всичко деляхме по равно.
На Плевен и Шипка не слагайте кръст -
там кръстовете има отдавна!

ГРЕШКА, МОЛЯ !

Стефан СТОЙЧЕВ

- Господине, моля Ви, кажете защо ме арестувахте?

- Госпожо, ето Ви бял лист, в него напишете всичко и не скривайте нищо! Ако направите пълни признания, съдът ще има предвид това и присъдата Ви ще бъде намалена. Напишете на кой остров е офшорката. Напишете банките и банковите си сметки. Напишете и какво е участието на съпруга Ви в прането на пари.

- А, това ли било! Сетих се. Съпругът ми е виновен. Забравил в джоба на панталона си 5 лева, а пък аз за първи път не го пребърках и го пуснах в пералнята. И ето ти – пране на пари!

- Добър ден, Вие сте г-н Бройчев, нали?

- Да, кажете.

- Изпраща ме шефът. Вземете този плик. Останалото ще получите като свършите работата.

- Но аз...Вие нещо...

- Моля Ви, не е нужно повече да говорим. И...по-тихо! Чао! Отворих плика, а в него – 20 000 лева. Бре, какво е това! Никой не ми дължи толкова. Нямам такава голяма поръчка...

След седмица същият човек звъни отново на вратата.

- Шефът изпраща още един плик. Заповядайте! Чао!

- Моля Ви, почакайте за минутка. Само две думи...Аз съм дърводелецът Бройчев. Явно вие търсите депутата Бройчев. Той е мой братовчед и живее в съседния вход също на втория етаж. Аз съм на № 7, а той – на 7 А... ■

НОВАТА ДЕТСКА КНИЖКА НА ВАСИЛ НАСТЕВ

Мария МИХАЙЛОВА

Всеки човек идва на този свят с определена мисия - да разгърне творческите си способности, да твори добро, като се бори със злото.

Васил Настев - журналистът, поетът и писателят винаги намира сили да се бори. Успял е да се реализира като творческа личност.

В е ч е "п о р а с н а л", продължава да носи в себе си своите мечти. С много труд, воля, усилия и всеотдайност крачинапредкъм тяхното сбъждане... Като българин е запазил дружелюбието, готовността да подаде ръка на изпадналия в беда човек, да помогне. Защото светът на доброто не е напълно изгубен, не е и ограбен. Не трябва ли да осъзнаем смисъла на живота, за да не се чувстваме никога ограбени?...

Какво е поезията?
Притихнала зала, в която звучи музиката на човешкото слово,

трелите на душевно топло чувство към теб, към хората, към най-малките - децата.

Когато Васко е създал първото си стихотворение, сигурно вътрешно е усетил и първите трепети на божествения знак - да бъде поет. И пресъздал

вълнението от изгрева и залеза, от зелените и пожълтелите листа на дърветата, от смеха на децата си, на внучката си, от първата думичка, казана от тях, от... Затова всяка дума, всеки ред в едно стихотворение има сила, която въздейства на читателя и може да го просълзи или разсмее.

Поетът Васко Настев черпи идеи и от живота, от хората около

него, от близките си - малки и големи, създава стихове, "родени" от техните действия, стихове, чрез които показва голямата си обич към съпруга, деца, внучка...

Последната си книжка, излязла от печат през 2017 г., е нарекъл "Джоба панталона". ▶

► Посветил я на внучката си Дона. Стиховете не са на малката госпожица, подарък за нея са от дядо Васко. Казва, че "приказките са кратки, за да не губим време, когато ги четем. А и не се виждаме често..."

Поетът избрал името на главната героиня - Петуха Уха, кратко казано - Уха, индианското име на дъщеря му, майката на Дона. В малката книжка, илюстрирана от художника Юлиан Табаков, се разказват случки "както са се случили или не са, ако въобще такива щуротии могат да се случат някога..." Като увод е приказката "Имало едно време", после преминава "Във второ време", след това "В трето време". Ще срещнем и "една баба", "два-три крокодила" и още, и още, докато стигнем до "Джоба панталона", както приятелчето Васунка кръстил панталонките си с презрамки и един голям джоб и както е заглавието на книжката.

Не мога да не спомена и "Къпаната Уха". Защо "къпаната"? Малката госпожица Петуха Уха свикнала от бебе да я къпят сутрин и вечер. В съботния ден, когато не е на училище, ще мине без къпане и ще си поспинка малко повече. Но Будникът (така момиченцето наричало будилника), зазвънял още в 8 часа. И какво? Нищо! Не ѝ попречил "да спи невъзмутимо"...

Е, читателю, толкова за новата книжка на поета Васил Настев, специално за децата. За да

узнаеш за всички приключения на главната героиня с индианското име, за цирка, за патицата и, разбира се, за първия учебен ден на госпожица Уха, вземи в ръцете си малката книжка, с интересното заглавие "Джоба панталона" и я прочети от игла до конец. Върни, макар и за кратко, детското в душата си! Ще ти хареса! ■

ДЖОБА ПАНТАЛОНА

Васунка е на три години и е висок почти колкото стола, на

чиято облегалка се доизсушават панталонките му - с презрамки и един голям джоб. Или

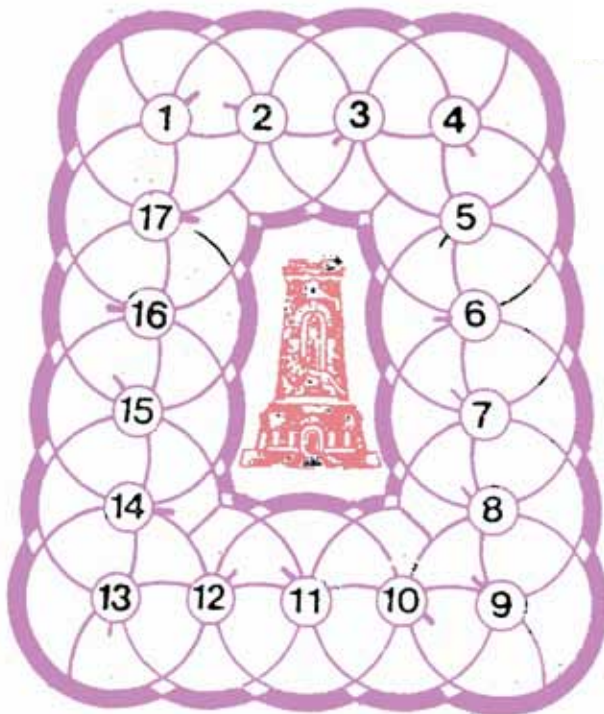
както той ги беше кръстил - «Джоба панталона». Васунка беше толкова горд с панталонките си, че съзерцавайки ги, не се усети как напълни тези, с които беше облечен - без презрамки и джоб... ■

КРЪГОСЛОВИЦИ

Съставил Иван МАНЧЕВ

От клетките с чертичка по посока на часовниковата стрелка: 1. Наш национал-революционер и военен деец, майор. Опълченец в Руско-турската освободителна война /1852-1887/. 2. Тайна условна дума. 3. Голямо огнестрелно оръжие. 4. Водач, ръководител на политическа партия. 5. Безцветна, маслоподобна отровна течност. 6. Наш национал-революционер. Председател на рев. к-т. в Стара Загора /ок.1843-1876/. 7. Римска богиня на любовния копнеж и плодородието. 8. Полско укрепление /мн.ч./. 9. Система револвер с въртящ се барабан. 10. Вторият период на неозойската ера. 11. Село в Пловдивски окръг, Калояновска община. 12. Наш черковен и политически деец, книжовник, участвал дейно в бълг. осв. движение през XVII в. /1601-1674/. 13. Тържествен преглед на войсковите части. 14. Японско бойно изкуство. 15. Жената на Хр.Ботев. 16. Наш национал-революционер, Председател на Ямболския революционен комитет/1846-1876/. 17. Флота, плавателните съдове на една държава. ■

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 2

ВОДОРАВНО: 1. Каравела. 8. Арина. 9. Ас. 10. Лами. 11. Алт. 12. Ина. 13. Егер. 14. Ни. 15. Плато. 16. Ереван. 17. Марина. 19. Арама. 20. Ов. 21. Лота. 22. Арт. 23. Имо. 24. Асти. 25. «На». 26. Тумак. 27. Атлетика.

ОТВЕСНО: 1. Калина. 2. Арани /Янош/. 3. Рима. 4. Ани. 5. Ва. 6. Лалета. 7. Астронавтика. 11. Агава. 13. Елена. 15. Прима. 16. Ерато. 18. Аромат. 20. Ортак. 22. Асми. 24. Аут. 26. ТЕ.

От клетките с чертичка по посока на часовниковата стрелка: 1. Героиня на Островски от комедията „Бедността не е порок“. 2. Повест от А.Каралийчев. 3. Сем. бозайници от разреда хищници. 4. Стихотворение от Хр.Смирненски. 5. Героиня от руския епос. 6. Пъстроцветна вълнена тъкана постелка за под или за стенна украса. 7. Героиня на Вазов от драмата „Казаларската царица“. 8. Клонеста топола. 9. Наша поп-фолк певица. 10. Роман от Агата Кристи. 11. Разред едноклетъчни от клас кореноножки. 12. Скален нос в Черно море, най-източната част на Стара планина. 13. Градинско цвете с жълтооранжеви цветове. 14. Римска богиня на любовта и красотата. 15. Жената на Хр.Ботев. 16. Древногръцка богиня на правосъдието. 17. Наша балетмайсторка (1901-1944) - „Нестинарка“. 18. Европейска столица. ■

Съставила Василка КИРОВА

ЧЕСТИТ 8 МАРТ, ДАМИ!

Донка ГАТЕВА

ВЕЧНАТА ЖЕНА

*Ти си като бяла пролет –
с усмивка светла, нежност и любов.
Ти си като многозвучно ехо –
съзвучие от ритми, благослов.*

*Бъди благословена и велика
любима и любяща майка и сестра,
бъди благословена и честита,
ти, вечната и истинска жена!* ■

МАРТ

ПАМЕТА НА БЪЛГАРИЯ

•3. 125 г. от
рождението на
Райко Алексиев,
български художник,
карикурист
и журналист
(1893 – 1944)

•12. 160 г.
от рождението на
Коста Паница,
деец на македоно-
одринското революционно
движение и
военен деец, майор
(1858 - 1890);

Петко Каравелов,
български политик,
кмет на Пловдив
1883 – 1884 г.,
министър-председател
на България
1884-1886 г.
(1843 - 1903);

•30. 85 г.
от рождението на
Борис Карадимчев,
български композитор и
преподавател
(1933 - 2013)

3 МАРТ, 1878 Г. САН СТЕФАНО